

του **Δημήτρη Αργυρού**

Θα επιχειρήσω μια ακόμη ερμηνεία / σχολιασμό των εκλογικών αποτελεσμάτων: Τείνω να πιστεύω πως ούτε τον Ιούνιο που μας πέρασε το 61% του ΟΧΙ ήταν έτοιμο για να πάει μέχρι τέλους, δηλαδή να επιχειρήσει την ρήξη, ούτε από την άλλη τώρα το 35% του Ελληνικού λαού έχει δώσει λευκή επιταγή στην κυβέρνηση να εφαρμόσει το μνημόνιο. Κινείται ως συνήθως μέσα σε μια αντίφαση, και την πίττα γεμάτη και το σκύλο χορτάτο, και να μην διακινδυνέψουμε ότι ακόμη έχουμε, αλλά και να σταματήσουμε το κατήφορο.

Και επειδή η ελπίς σβήνει λίγο προτού τελειώσουμε εμείς, δικαιολογείται απόλυτα η εκλογική στήριξη του ΣΥΡΙΖΑ και όχι της παραδοσιακής δεξιάς. Γιατί; Μα γιατί εκφράζει σε απόλυτο βαθμό την μέση συνειδητοποίηση του κόσμου. Να πουλήσουμε τσαμπουκά, αλλά να μην βγούμε και στο κλαρί. Έτσι κι αλλιώς δεν υπάρχουν περιθώρια έξω από το ευρώ, ούτε έξω από την ΕΕ και τον καπιταλισμό.

ΚΚΕ

Ή υπάρχουν και δεν γίνονται ξεκάθαρα Ας το δούμε λίγο αυτό: Ας ξεκινήσουμε από το ΚΚΕ: Το ΚΚΕ πολύ σωστά λέει πως το πρόβλημα δεν είναι το ευρώ και μνημόνιο, αλλά το ίδιο το καπιταλιστικό σύστημα. Το ζήτημα επομένως είναι ο αγώνας για μια άλλη λαϊκή εξουσία- κοινωνία.

Σωστό εν μέρει, με δυο, τρεις ενστάσεις : Η λαϊκή εξουσία- οικονομία ταυτίζεται με την σοσιαλιστική κοινωνία ή με μια μεταβατική κοινωνία προς σε αυτήν; Από τι έχω καταλάβει με την πρώτη. Πολύ ωραία, μα πως θα περάσουμε σε αυτήν. Άμεσα και κοινοβουλευτικά, άμεσα και επαναστατικά, μεταβατικά και αντικαπιταλιστικά, όχι άμεσα, όχι μεταβατικά, όχι αντικαπιταλιστικά, αλλά μακροπρόθεσμα, αφού ωριμάσουν οι συνθήκες. Από όσο έχω καταλάβει και πάλι επιλέγει την τελευταία απάντηση. Μα πως θα ωριμάσουν οι συνθήκες είναι το επόμενο ερώτημα. Η απάντηση δεδομένη: Ενίσχυση του ΚΚΕ, της λαϊκής συμμαχίας και του ΠΑΜΕ, με τις άλλες αριστερές δυνάμεις να κινούνται στα όρια του δεξιού και αριστερού ομορτισμού.

Τελευταίο ερώτημα: πως θα είναι αυτή η σοσιαλιστική κοινωνία, αυτή η λαϊκή εξουσία- λαϊκή οικονομία; Μα σαν μια καλή εκδοχή του σοσιαλισμού που έχουμε ζήσει. Δηλαδή του «σοσιαλισμού σε μόνο μια χώρα» της ΕΣΣΔ, της ΚΙΝΑΣ, των άλλων «σοσιαλιστικών» κρατών. Και εδώ από την μεγάλη πλειοψηφία του κόσμου της εργασίας αρχίζουν οι διαφωνίες: Καλοί και συνεπείς οι ΚΚεδες, αλλά πάνε την λύση των προβλημάτων μας σε μια β παρουσία, υποσχόμενοι μόνο αγώνα και θυσίες σήμερα. Άσε που η λύση βρίσκεται στο χθες, σε ένα σοσιαλισμό που κατέρρευσε, είτε από λάθη και αντινομίες, είτε από προδοσίες, αδιάφορο τους είναι.

ΛΑΕ

Με την σειρά της η ΛΑΕ δεν πάει το καράβι τόσο μακριά ή από μια άλλη οπτική το πάει τόσο μακριά που μεταμορφώνει το σοσιαλιστικό μετασχηματισμό σε ένα κανονιστικό -μεταφυσικό σχεδόν- ιδεώδες.

Στο σήμερα επιχειρεί να αλλάξει τους συσχετισμούς μέσα και έξω από την χώρα. Να ξαναπάρει η χώρα την πρωτοβουλία των κινήσεων, να εξασφαλίσει την λαϊκή κυριαρχία της, την οικονομική- νομισματική ανεξαρτησία της. Παίζοντας και αυτή με την μέση συνείδηση κατεβάζει το πήχη, αλλά αδυνατεί να τον

περάσει.

Γιατί; Μα γιατί ο πήχης από την πλευρά της καπιταλιστικής ελίτ είναι πολύ ψηλά και αυτό το καταλαβαίνουν όλοι. Όλοι καταλαβαίνουν πως έξω από το ευρώ, χωρίς έξω από την ΕΕ, όπως είναι σήμερα η οικονομία, είναι μια μπαρούφα και μισητή. Από την άλλη, η ταυτόχρονη έξοδος από την ΕΕ και από το ευρώ δεν είναι εφικτή, δίχως η εξουσία να έχει περάσει στα χέρια των εργαζομένων, του αγωνιζόμενου λαού και της εργατικής τάξης. Μόνο που τότε έχουμε μπει σε μια τροχιά τεραστίων διαστάσεων σύγκρουσης, και εμείς πάμε να κάνουμε επανάσταση δίχως να σπάσουμε αυγά.

Οι παραπάνω αντινομίες και αντιφάσεις από ένα τμήμα των συναγωνιστών της ΛΑΕ επιλύεται από το πρόγραμμα της εργατικής κυβέρνησης και του ενιαίου εργατικού μετώπου, δηλαδή από μια μαχόμενα ρεφορμιστική πρόταση διαχείρισης του καπιταλισμού, που μετατρέπει το μεταβατικό πρόγραμμα σε ένα διαχειριστικό φιλολαϊκό πρόγραμμα διαχείρισης του καπιταλισμού. Με πρότυπο την Βολιβία, την Βενεζουέλα ή όσα παραδείγματα των σοσιαλιστικών χωρών έχουν μείνει όρθια, μεταμορφωμένα σε καπιταλιστικές χώρες(ΚΙΝΑ, ΚΟΥΒΑ, ΒΙΕΤΝΑΜ, ΒΟΡΕΙΑ ΚΟΡΕΑ..κτλ).

Πρόκειται το δίχως άλλο, για μια αδύνατη σκέψη και αντίληψη που δεν απαντάει δομικά και στρατηγικά στις αντιφάσεις και τις αντινομίες του παγκοσμιοποιημένου ολοκληρωτικού καπιταλισμού. Ιδιαίτερα σε μια χώρα σαν την Ελλάδα που είναι ο αδύνατος κρίκος του ευρωενωσιακού καπιταλιστικού ιμπεριαλιστικού πλέγματος, μια χώρα του κέντρου και ταυτόχρονα και της περιφέρειας της ΕΕ.

Ιδιαίτερα σε μια φάση στρατηγικής κρίσης που είτε θα μας οδηγήσει σε μια πολεμική ανάφλεξη, περιφερειακή ή παγκόσμια ή σε μια αλλαγή του παραγωγικού παραδείγματος, στοχεύοντας στην αναθέρμανση της καπιταλιστικής μεγαλομηχανής.

Επίσης ένα τμήμα τους επιχειρεί να επιλύσει τις παραπάνω αντινομίες και αντιφάσεις με την επιστροφή σε εθνοκαπιταλιστικά πλαίσια και δεδομένα, μια εξίσου αδύνατη σκέψη και αντίληψη που ούτε οι ακροδεξιόι δεν την υπερασπίζονται πλέον, στο βαθμό που το κεφάλαιο, οι δυναμικοί τομείς του ελληνικού κεφαλαίου, σκέφτονται και δρουν παγκόσμια.

Ο εθνοκαπιταλισμός με τις αντινεοφιλελεύθερες προκείμενες μόνο καταστραμμένους μικροαστούς και αγρότες μπορεί να γοητεύσει, μόνο που αδυνατεί να κατασκευάσει ένα ιστορικό μπλοκ των καταπιεσμένων τάξεων, στο βαθμό που τα όρια του βρίσκονται στην υπεράσπιση της ατομικής ιδιοκτησίας.

ΑΝΤΑΡΣΥΑ

Να που φτάσαμε και στα δικά μας: Η ΑΝΤΑΡΣΥΑ σήκωσε το πήχη και καλώς έκανε, αντιμετωπίζοντας στα ίσα την καπιταλιστική- ιμπεριαλιστική επιχειρηματολογία και δυναμική. Δεν κατάφερε να περάσει το πήχη και ούτε το περιμέναμε, οι συσχετισμοί δυνάμεις και η κυριαρχία του καπιταλισμού είναι καταθλιπτική.

Θα είμαστε ευτυχείς αν ένα μεγαλύτερο πλήθος ψηφοφόρων επέλεγαν το ψηφοδέλτιο μας, σπάζοντας με την λογική της «χαμένης ψήφου» ή με την λογική του «μικρότερου κακού», ενισχύοντας την δύναμη μας, δύναμη που δονητικά θα μετατρέπονταν σε αγώνες. Μόνο που ο κόσμος της εργασίας δεν θέλει αγώνες, θέλει απαντήσεις ή θέλει αγώνες που να τους δίνουν λύσεις.

Άρα η λογική της αριστερής, εργατικής αντιπολίτευσης έχει νόημα αν οδηγεί σε νικηφόρους αγώνες, και δυστυχώς όλοι αγώνες τα τελευταία 5 χρόνια έχουν ηττηθεί, με τα υποκείμενα και τις δομές αυτών των αγώνων να μην μπορούν να προβάλουν ικανή αντίσταση στην λαίλαπα. Αυτό οδηγεί τα υποκείμενα να αναζητούν απαντήσεις «από τα κάτω» και στα πλαίσια μιας σχετικής ασφάλειας.

Ε σε αυτό το πλαίσιο η ΑΝΤΑΡΣΥΑ αδυνατεί να τους δώσει απαντήσεις. Πόσο μάλλον που κουβαλά πολλές

από τις παραπάνω αντιφάσεις που τους συναντήσαμε στο ΚΚΕ και στην ΛΑΕ. Με κυριότερη αντίφαση τον σχεδιασμό του συστήματος που θα αντικαταστήσει τον καπιταλισμό.

Σε αυτό το σημείο η ΑΝΤΑΡΣΥΑ πολύ σωστά μιλάει για μια μεταβατική κοινωνία άρσης και υπέρβασης του καπιταλιστικού τρόπου παραγωγής. Μια κοινωνία και τρόπος παραγωγής που θα είναι και δεν θα είναι καπιταλιστικός, θα είναι και δεν θα είναι κομμουνιστικός. Αυτό από μόνο του δεν είναι το πρόβλημα, στο βαθμό που αυτή η διαδικασία βρίσκεται εν μέρει στα πλαίσια ενός ή πολλών εθνών- κρατών, αλλά επεκτείνεται διεθνικά και παγκόσμια.

Το πρόβλημα είναι πως περιγράφουμε τον σοσιαλισμό- κομμουνισμό, ποιος ο ρόλος των υποκειμένων, του κόμματος, της εργατικής τάξης, ποιος ο ρόλος του λαϊκού παράγοντα. Σε τι θα διαφέρει, αν θα διαφέρει από τα αποτυχημένα παραδείγματα του «υπαρκτού σοσιαλισμού»;

Ε σε αυτό πάρα τους προβληματισμούς και τις αναλύσεις έχουμε μείνει πίσω, με αποτέλεσμα και ο δικός μας σοσιαλισμός- κομμουνισμός να μοιάζει πολύ με την ΕΣΣΔ στα επαναστατικά της χρόνια ή άντε την ΚΟΥΒΑ στα καλύτερα της. Σε αυτό το σημείωμα δεν μπορούμε να περιγράψουμε τι και πως θα είναι ο νέος σοσιαλισμός- κομμουνισμός ή αν λέγεται καν έτσι. Εξάλλου είναι ένα ανοικτό διακύβευμα για ανοικτούς και ελεύθερους ανθρώπους και εμείς δεν είμαστε ούτε ανοικτοί, ούτε ελεύθεροι.

Ποια τάξη;

Και το ερώτημα παραμένει: Ποιος ο ρόλος του προλεταριάτου, ο ρόλος της πρωτοπορίας, ο ρόλος της εργατικής τάξης ως τάξη «καθ' αυτή» και τάξη «δί' αυτή»; Εν τέλει η εργατική τάξη, το προλεταριάτο είναι μια τάξη επαναστατική ή μπορεί να γίνει μια τάξη επαναστατική ή να παραμείνει ως τάξη επαναστατική δια μακρόν; Ή θα μεταβιβάζει την εξουσία σε άλλους; Αστούς μεταμφιεσμένους, κομματάρχες, ινστρούχτορες, τεχνοκράτες και γραφειοκράτες κτλ; Οι όποιοι θα διαχειρίζονται την περαιτέρω ανάπτυξη του καπιταλισμού με σοσιαλιστικό μανδύα, όπως συνέβη στις χώρες του υπαρκτού σοσιαλισμού και συμβαίνει ως τα τώρα σε όσες χώρες ονομάζονται σοσιαλιστικές.

Έχω την άποψη πως : Α) η εργατική τάξη δεν μπορεί να γίνει ή να παραμείνει τάξη «δια αυτήν», τάξη για τον εαυτό της δηλαδή ή με άλλα λόγια τάξη επαναστατική, εάν δεν καταστρέψει ολοκληρωτικά την κεφαλαιοκρατική σχέση, άρα και τον εαυτό της ως τάξη. Κατά μια έννοια το πραγματώνει το κεφάλαιο και είναι λάθος μας να θέλουμε να το αντιστρέψουμε, οικοδομώντας εκ νέου αυτές τις ταξικές ταυτότητες. Ο σοσιαλισμός/ κομμουνισμός δεν είναι η κοινωνία των εργατών μελισσών, δεν είναι η δικτατορία του προλεταριάτου ή της εργατικής δημοκρατίας, πιο πολύ δεν είναι η εργατική κυβέρνηση εντός του καπιταλισμού. Ο σοσιαλισμός/ κομμουνισμός είναι η παγκόσμια δημοκρατική κοινότητα των «ελεύθερων συνεταιρισμένων παραγωγών», το υποκείμενο δεν θα είναι ο εργάτης, αλλά η ολοκληρωμένη ατομικότητα που θα παράγει ελεύθερα και αυτοσυνείδητα τον κόσμο του ως συλλογικότητα και ως ατομικότητα.

Β) Αυτή η αυτοσυνείδητη διαδικασία καθολικής απελευθέρωσης δεν ήταν και δεν είναι πάντα δυνατή, χωρίς να ωριμάσουν υποκειμενικά και αντικειμενικά οι συνθήκες. Όπως περίπου είπε και ο Μαρξ ένα σύστημα δεν εγκαταλείπει την ιστορική του μορφή δίχως να εμφανίσει όλες τις δυνατότητες του. Είπαμε πιο πάνω πως το ίδιο το σύστημα στις πιο αναπτυγμένες του μορφές καταστρέφει τις παλαιές ταξικές ταυτότητες, παράγοντας νέες- πότε πιο τεχνοκρατικές- πότε πιο κοινωνικές, ίσως και κομμουνιστικές. Την ίδια στιγμή εκατομμύρια ανθρώπων δεν πρόκειται να εργαστούν ποτέ ή δεν πρόκειται να εργαστούν σε μια σχέση μόνιμη και ασφαλής, όπως γίνονταν παλαιότερα. Ενώ η ανάπτυξη των νέων τεχνολογιών, της επιστήμης ως κυρίας παραγωγικής δύναμης καταργεί εκατομμύρια θέσεις, την ίδια στιγμή που θα μπορούσε να την μοιράσει σε όσους ήθελαν και μπορούσαν να εργαστούν.

Ναι σήμερα μια δημοκρατική κοινωνία των «ελεύθερων συνεταιρισμένων παραγωγών», δηλαδή μια

πραγματική κομμουνιστική κοινωνία, είναι πιο ώριμη από ποτέ, αν και δεν έχει φτάσει ακόμη στην πιο ώριμη στιγμή της. Το στοίχημα μας λοιπόν είναι να το βοηθήσουμε να φτάσει στην πιο ώριμη μορφή του, και αυτό δεν θα συμβεί αυτόματα αλλά κύρια με την δική μας δράση. Ενώ την ίδια στιγμή πρέπει να αποτρέψουμε το δρόμο προς την καπιταλιστική ιμπεριαλιστική βαρβαρότητα.

Επιμένω πως δεν μπορούμε να κατεβάσουμε το πήχη, απεναντίας να το σηκώσουμε κι άλλο. Όχι κλείνοντας τον κομμουνισμό και την επανάσταση σε όλες τις κλίσεις, αλλά μετουσιώνοντας την δυναμική του σε ένα πραγματικό κίνημα.

Ένα πραγματικό κίνημα διεθνιστικό, παγκόσμιο και τοπικό. Ένα πραγματικό κίνημα ανατρεπτικό και δημιουργικό. Ένα πραγματικό κίνημα κομμουνιστών / ιων και όχι απλώς εργατών, νεολαίων, δημοσίων υπάλληλων, κτλ. Ένα κίνημα πρωτίστως πολιτιστικό, οντολογικό, φιλοσοφικό, υπαρξιακό, ερωτικό και ύστερα κοινωνικό και πολιτικό. Αν το πράξουμε οι εξελίξεις μπορεί και να μας δικαιώσουν, αν δεν το πράξουμε, όχι μόνο θα έχουμε χάσει μια ακόμη ευκαιρία, αλλά μπορεί και τα πράγματα να αντιστραφούν και η βαρβαρότητα να κερδίσει την μάχη, και τον πόλεμο.

Πρώτη δημοσίευση στο [:argiros.net](http://argiros.net)